

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

TEORII PRIMEJDIOASE

Un cotidian din Cluj, pus în slujba unui om politic și a campaniei sale personale, și-a îngăduit să se ocupe și de Ierarhii Bisericii noastre în raport cu viața și frământările publice.

Subiectul de sigur este din cele mai delicate, și cine își propune să-l desvolte trebuia să fie extrem de prudent, spre a nu depăși nici una din obligațiunile de tradițională bună-cuviință, de cari sunt învăluți cărmuitorii duhovnicești ai neamului nostru.

Altfel, pasiunea nestăpânită a tineretii și goana înșelătoare după originalitate, împinge foarte ușor la divulgării ieftine, ce tulbură conștiințele și provoacă reacțiunile inevitabile. E din nenorocire tocmai cazul, care ne interesează.

Ziarul pomenit, luptând cu înverșunare pentru o anumită acțiune politică, binecunoscută la noi, ar vrea s'o vadă sprijinită — asigurându-i triumful — și de către Chiriarii Bisericii ortodoxe. Și pentru a justifica aceasta participare invocă figura Mitropolitului Sava Brancovici, reîmprospătând — cu o tendință aproape brutală — povestea despre botezul unui cățel al Principelui Apafi în castelul dela Blaj. Și proslăvind curajul acelui martir de a fi înfruntat provocațiunile unui Voevod îngâmfat, pretinde că Ierarhii de azi sunt departe de asemenea gesturi eroice. De-ar fi numai atât. Dar autorul, în zelul său năvalnic de-a susține o cauză disperată, se lansează la acuzații grele împotriva Episcopilor noștri, stigmatizându-i cu epitețe de parfumați, slugarnici, în conflict cu codul penal, lipsiți de atitudini dârze, preocupați în schimb de o singură problemă: *a salarizării clerului.*

Din această osândă nu este mântuire decât sub două condiții: întâi, Ierarhii să urce cât mai des tribuna Senatului, de unde să fulgere împotriva „tăl-hăriei levantine cu banul public”; al doilea să se adune în

sobor mare cu episcopii catolici de rit grec, și acolo — vizând supremul simbol al unității noastre naționale — să hotărască într'un singur glas, că „nu înțeleg să mai tolereze rușinea rușinilor”.

Așa grăiește foaia politică din capitala Ardealului, și noi constatăm că ea a săvârșit o mare și regretabilă greșală.

Este întâia dată, că un ziar românesc de pe plaiurile noastre — frângând un consemn scump tuturor — îndrăznește să lovească în Ierarhii Bisericii, improșcându-i cu acuzații gratuite. Și aceasta pentru motivul, că nu binevoiesc a se cobori în arena vulgară a luptelor politice, spre a susține cu autoritatea lor anumite ambiții și lozinci personale dubioase.

Cât de primejdioasă este o astfel de teorie pentru Biserică și misiunea ei sfântă, o înțelege ori ce minte echilibrată. Căci a cere Episcopilor să perezoreze în Parlament, după pofta partidelor, și să se solidarizeze cu fruntașii lor în campaniile ce le duc contra adversarilor și pentru cucerirea puterii — înseamnă pur și simplu a-i transforma în agenți ai cluburilor politicianiste. Biserică diminuată în autoritatea ei religioasă, și-ar pierde rolul imens de îndrumătoare morală și păstrătoare a armoniei sociale, pe deasupra învrăjbirilor politice, dintre fii națiunii.

În vâltoarea luptelor noastre politice, mai violente și mai dușmănoase decât în alte țări, căci ele merg până la ruperea raporturilor personale și urmărirea răzbunătoare a adversarului, numai Biserică a mai rămas singura oază, unde conștiințele cetățenilor se pot refugia găsindu-și pacea și mângâierea lăuntrică. În fața altarelor urile sunt suspendate, și protivnicii se cuminecă din acelaș potir al iubirii de oameni și al jertfei pentru mântuirea lor.

Episcopul este părintele tuturor, împărtaşindu-i pe toți cu

deopotrivă dragoste din izvoarele minunate ale împăcării divine. Cine ar vrea să smulgă pe Ierarhi din acest sublim rost duhovnicesc, împingându-i în anticamera sufocantă a cluburilor politice — ar săvârși cel mai condamnabil atentat împotriva intereselor de viață ale Statului și națiunii române.

Nici nu s'a gândit încă ni-

menea dintre bărbații cu răspundere publică la o ipoteză atât de nefericită și dezastruoasă. De aceea, este regretabil, că ea a putut vedea lumina zilei într'un cotidian ardelean, dela care suntem în drept să ne așteptăm la atitudini de cuviință creștinească, și nu de ponegrire nemeritată a vrednicilor noștri purtători de cârjă arhierască.

P. Sf. Sa Episcopul Nicolae Colan cercetează biserica din Sovata-Băi

În ziua de 23 și 24 Iulie a. c. P. Sf. Sa Episcopul *Nicolae Colan* a făcut prima sa descindere în eparhie, la Sovata-Băi.

P. Sf. Sa a sosit cu automobilul dela Cluj în după amiaza zilei de 23 Iulie, însoțit de asesorul *Dr. Vasile Sava* și diaconul *Anatolie Scurtu*.

La ora 6^{1/2} când P. Sf. Sa a intrat în raionul băilor, a fost întâmpinat de oaspeții băilor adunați sub arcul de triumf, ridicat înaintea bisericii ortodoxe române, în frunte cu protopopul Al. Baba, Dr. Ion Vescan, Dr. Ion Papp, Colonel Boierescu, primpretor Codarcea, Directorul Ion Pașca etc. etc.

Cuvintelor de binevenire, rostite de dnii Al. Baba, Dr. Ion Vescan, Dr. Ion Papp, Dr. Codarcea, P. Sf. Sa le răspunde mulțumind pentru primirea călduroasă ce i se face și arătându-și bucuria și satisfacția ce o resimte când constată imensul progres realizat de conducerea băilor în cei 9 ani de când n'a mai vizitat această stațiune. Totodată își aduce cu evlavie aminte de regretatul său antecesor, carele împreună cu intelectualii cari cercetează regulat aceste băi, și în special cu concursul neprecupețit și adânc creștinesc și românesc al dlui Președinte de Curte de Apel Ion Papp din Cluj, a ridicat și în Sovata, unde până la 1919 n'a răsunat nici graiu românesc, o frumoasă bisericuță. Iar alături stă acum casa eparhială, ridicată pe terenul donat de direcțiunea băilor.

După primire P. Sf. Sa a intrat în biserică unde s'a servit vecernia de către P. C. Sa Al. Baba. După vecernie a avut loc o recepție la casa eparhială.

A doua zi, Vineri, P. Sf. Sa a servit însuși Sf. Liturghie, la care a participat un mare număr de credincioși. După Sf. Liturghie P. Sf. Sa a adresat celor prezenți o cuvântare pastorală înălțătoare. A arătat că Dumnezeu a făcut lumea și în special frumusețile naturii, cum este și Sovata, ca omul, creatura sa principală, să se poată bucura de ea, și în special

să se poată bucura de recreația trupească și sufletească pe care și-o acordă aceste minuni ale naturii. Suntem datori să ne aducem aminte de puterea nemărginită și de marea bunăătate a lui Dumnezeu, pe carele pentru toate câte ni le-a dat, suntem obligați să-l cinstim și mărim. Desigur că viața este întretesută și de dureri. Dar aceste dureri sunt absolut necesare moralului omenesc, căci unde nu sunt dureri nu pot fi nici plăceri și nici bucurii. Fără dureri n'ar fi cunoscută nici fericirea nici bucuria. În acest înțeles trebuie să primite de către bunii credincioși toate încercările soartei. Încheie dorind tuturor vizitatorilor însănătoșare trupească dar mai vărtos însănătoșarea sufletului, pentru a putea răsbî toate greutățile momentului și a aduce toate jertfele pe cari le reclamă Hristos și România întregită. P. Sf. Sa însuși, spune, nu călătorește niciodată noaptea, numai ca să se poată delecta și bucura de toate mărețiile cu care a înzestrat bunul Dumnezeu această țară mai mult decât pe ori care alta, și tot ca prin minune a rezervat-o acestui neam românesc, blând, evlavios și adânc credincios, lucruri pe cari nu trebuie să le uităm nici în mijlocul năcazurilor, dar mai vărtos în mijlocul bucuriilor.

După serviciul divin a avut loc o masă comună în casa magistraților, unde s'au rostit cuvinte frumoase pentru P. Sf. Sa cu ocaziunea primei vizite făcute la Sovata.

Le-a răspuns tuturor arhierelui nostru, mulțumindu-le de buna primire și dorindu-le deplină recreație.

La orele 4 P. Sf. Sa s'a întors prin Reghin la Cluj. La Reghin a vizitat biserica parohială.

CORRESPONDENT

„Eu însă am venit ca oile mele să aibă viață, și din belșug să aibă. Eu sunt păstorul cel bun; păstorul cel bun sufletul său își pune pentru oi.”

Ioan, 10, 10-11

Sfințirea bisericii din Orăști

În creerul munților, într-o regiune unde abia poți străbate și unde populația trăiește în mod de tot primitiv și patriarhal, în parohia Orăști-Poșaga s'a ridicat din obolul și jertfa bunilor creștini un modest locaș de închinare.

Duminică, în 26 Iulie a. c. P. S. Sa Episcopul nostru Nicolae a săvârșit personal sfințirea acestui locaș dumnezeesc. Însoțit de păr. cons. Dr. Seb. Stanca, Rectorul Acad. teol. Dr. I. Vască și diaconul A. Scurtu, P. S. Sa a descins în zorii zilei dela Reședința episcopescă spre locul destinației. În cale i s'au făcut P. Sfințitului mai multe întimpinări oficiale. Așa la hotarul județului Turda dl prefect Dr. Modrișan i-a urât bun sosît pe teritoriul acestui județ. În comuna Sf. Mihai, Lunca, Poșaga de jos și de sus preoții în fruntea poporului cu arcuiri de triumf și vorbiri înflăcărâte l-au întimpinat pe Arhiepiscopul și Stăpânul lor. P. Sfințitul vădit impresionat de caldă și frumoasă primire ce i s'a făcut pretutindeni, a mulțumit împărțind tuturor binecuvântarea sa arhierescă. În Orăști un sobor de preoți în frunte cu păr. prot. Șpan, prim-pretorul plasei, intelectuali și popor mult l-au primit cu mare însuflețire și bucurie pe Părintele lor sufleteș.

Actul sfințirii s'a săvârșit după toată rânduiala într-o înălțătoare at-

mosferă de rară sărbătoare. La sfârșitul slujbei dumnezești P. Sfințitul a rostit o înduioșătoare și adânc simțită predică care a produs adâncă impresie. Nicăiri nu găsești un mediu mai priincios și accesibil propovăduirii duhovnicești ca la lumca satelor noastre atât de însetată de mângâiere și îndrumare mai înaltă. Pentru ridicarea fastului sărbării un cor compus din intelectuali sosiți anume din Cluj, a dat răspunsurile la serviciul religios.

După actul sfințirii s'a servit o masă modestă în casa preotului din loc, după care apoi P. S. Sa împreună cu însoțitorii a părăsit Orăști.

Prin actul solemn al acestei sfințiri de biserică, P. S. Sa Episcopul nostru Nicolae, după descinderea la Sovata, și-a inaugurat activitatea publică în Eparhie. A avut o cale presărată cu flori, o zi frumoasă și senină și pe lângă toate greutățile drumurilor impracticabile, un succes moral deplin satisfăcător. Îi urăm prea iubitului nostru Arhiepiscop ca aceeaș seninătate și mulțumire sufletească s'o aibă pretutindeni în toate căile activității sale duhovnicești, precum i le-a indicat ca un bun augur prima sa descindere în una din cele mai modeste laturi ale Eparhiei, peste care prevedința l-a orânduit să păstorească.

Rap.

P. Sf. Episcop Nicolae despre francmasonerie

Redacția revistei „Starnă-Piatră” din Bucușeni, dorind să-și informeze cititorii cu privire la secta primejdioasă a francmasoneriei, s'a adresat câtorva personalități de seamă, rugându-le să-și spună părerea.

P. S. nostru Episcop Nicolae a dat un răspuns competent la cele 7 întrebări, pe care-l reproducem și noi din numărul dela 16 Iulie al numitei reviste:

1. Ați fost și sunteți francmason, sau ați fost și nu mai sunteți, sau nici n'ați fost și nici nu sunteți?

La întrebarea 1. — *N'am fost niciodată și nu sunt francmason.*

2. Care este opinia I. P. S. Voastre despre francmasonerie?

La întrebarea 2. — *Opinia mea despre francmasonerie este aceea pe care o am despre orice societate secretă sau despre orice om care lucrează în taină. Cine se ascunde de lume, de obicei pune la cale lucruri rele. Gândul bun și fapta bună se cer înfățișate la lumina zilei, se cer strigate „depe coperișul caselor”, ca să le vadă și să le urmeze cât mai mulți. Așa spune Scriptura sfântă și așa ne'nvață mintea sănătoasă. O alcătuire secretă are aproape totdeauna ceva tâlhăresc în ființa sa. De aceea am detestat francmasoneria încă din vremea în care nici nu știam limpede ce este ea. Cu atât mai mult o detest astăzi, când știu că e o organizație anticreștină și anti-națională.*

3. Credeți că este vre-o deosebire între Loja Națională și Marele Orient?

4. Cine dirijează activitatea masoneriei?

La întrebarea 3 și 4 vor da răspunsuri mai competente ceice fiind copleșiți prin mijloace viclene și prin fagăduieli ispititoare în vr'o lojă, după un oarecare stagiul au izbutit să revină la vechea matcă a vieții creștinești și românești și să se reintegreze în trupul nației dintru care au fost rupți de „cel viclean”.

5. Credeți că pot fi membri ai francmasoneriei preoții, magistrații și ofițerii?

La întrebarea 5. — *Preoții francmasoni? Magistrați francmasoni? Ofițeri francmasoni? Iată o trinitate de monstruoase incompatibilități! Fiindcă pe nici un tărâm al vieții nu se cere atâta eroism moral ca pe tărâmul acestor trei îndeletniciri misionare.*

Ori, francmasoneria e o școală a lașității și a lipsei de idealuri. Ea n'are Dumnezeu, n'are suflet, n'are patrie. Preoții, magistrații și ofițerii — mai mult decât oricare alți slujbași ai Țării — intrând în francmasonerie se exilează din patria celei mai sfinte misiuni a lor.

6. Este compatibilă calitatea de mason cu aceea de luptător naționalist?

La întrebarea 6. — *Nu,*

fiindcă numai slujindu-ți nația slujești și umanitatea, din care nația face parte. „Umanitaristul” francmason seamănă cu grădinarul, care vrând să-și ude grădina nu varsă apa la rădăcina pomilor și florilor, ci o improașcă dincolo de grădină. Apa se arcuieste numai deasupra acesteia, deaceia pomii și florile se vor usca de secetă, cu toată apa risipită entuziast în ispititoare curcubeie, și-odată cu ele va pieri și grădina...

7. Sunteți pentru desființarea masoneriei?

Puterea chemării noastre

Problema satisfacerii îndatoririi noastre ca păstori ai turmei îndreptate, este una din cele mai greu de rezolvat, mai ales între actualele împrejurări de viață. Să îți în mână mereu dreaptă cumpăna activității tale, îngrijind de bunăstarea materială și culturală enoriei cum și de îngrijirea duhovnicească și mântuitoare; este ceva ce reclamă o serioasă pregătire. O pregătire nu atât școlară, cât mai mult o oțelire a puterilor tale cu valorile grele a vieții sociale ce se ridică tot mai amenințător să te înghită și dacă nu te lupți, aceste își vor ține cuvântul și te vor înghiți.

Holărât că păstoria este o chemare ce reclamă mereu un suflet plin de energii creatoare, un isvor nesecat din a cărui conținut să se adape toți cei însetați și obosiți. Așa se prezintă chemarea noastră de preoți ai altarelor credinții și neamului. Numai cât ea nu este privită în fond cu o identică atitudine de cei fineri ca și de cei bătrâni. Idealul și avântul tineresc, caracteristica vârstei, fac din tinărul preot un avântat slujitor al altarului în îndeplinirea îndatoririi sale, apoi și lipsa greutăților familiare ce încă nu le simte deși este amenințat de ele; toate contribuiesc la o cât mai energică activitate creștinească și duhovnicească.

Alături de el preotul încercat în toate aceste și'n plus copleșit de greul vieții, față da care are obligația a-l delătura, apoi și desnădejdea ce adese își face cuib în sufletul său greu încercat de atâtea obstacole; toate contribuiesc în mod direct și indirect la o degradare în activitatea rodnică a tinereții și care adese se sfârșește într-o complectă formalizare a întregii chemări, în a satisface ritualului obicinuit.

Sunt aceste stări reale ce mereu se pot costata între noi și cari trebuie să ne dea de gândit întâi nouă înșine. Motivele ce ne aduc aici sunt inerente vieții și a ne scăpa de ele nu este alt mijloc decât, aflarea drumului ce duce la înlăturarea lor în modul cel mai sigur.

Scopul acestor șire nu este formalist, el tinde în năzuința de-a produce în cititor momentul reculegerii din starea în care se află. Dacă ea

La întrebarea 7. — *Da, sunt pentru stârpirea integrală a francmasoneriei și pentru reșezarea în jețul cinstei — a creștineștilor datini, întru cari a trăit neamul nostru răzbind prin vâltoarea veacurilor de răstribite la praznicul unității sale naționale. Gestul l-au făcut de curând tocmai țările a căror viață de stat e în mai impresionantă ascensiune.*

E curios că „internaționalii” noștri umanitariști nu par a învăța nimic din așa de elocventă viață a altor nații...

este grea sub orice formă, nu înseamnă că noi trebuie să ne lăsăm învinși, ci prin puterea convingerii noastre în misiunea ce avem, să o biruim. Deci a ști să te ridici mai presus de greutățile trecătoare a vieții și a servi cauzei sfinte și înalte a propovăduirii cuvântului dumnezeesc; este cheia ce deschide oricărui preot ușa mântuirii sale și a turmei îndreptate lui.

Această putere mântuitoare vei putea-o câștiga numai prin concepția adevărată ce ai știut să îți formezi despre viață. Numai un suflet zidit pe temelie evanghelică lui Hristos va ști să birue toate împotririile vrășmașe. Cuvântul arhieresc ce a venit ca o solie în prima pastorală, este tocmai rodul unei astfel de concepții. El vine să întărească suflul de viață a temeliei moștenite și noi avem dator să-i înnoim prin țara convingerii noastre în misiunea ce avem.

Fericit preotul acela ce peste toate năcazurile vieții va ști să se ridice atât de sus în păstoria ce are, încât la sfârșitul vieții lui să fie însoțit de-o dără luminoasă în fapte bune și potrivite cu slujirea sa și la lumina acestei căi, să-i urmeze faptele și credincioșii săi.

Pr. T. CIURUȘ

† Ioan Topu, abs. teol., unul dintre cei mai excelenți absolvenți ai Academiei noastre teologice, zdrobit de-o boală nemiloasă, ne-a părăsit pentru totdeauna. Atunci când sosește vremea să-și pună vigoarea puterilor sale tinere în serviciul cauzei sfinte, atunci moartea nemiloasă l-a răpus, umplând de durere inimile iubitorilor săi: părinți cași a celor ce l-au cunoscut și l-au apreciat pentru însușirile sale alse. Ioan Topu pe lângă strălucitele rezultate în studii a fost cunoscut în toate cercurile intelectuale din Cluj, ca unul dintre cei mai buni cântăreți. Conducerea Bisericii noastre lega mari nădejdi în el. Astfel drept semn de deosebită atențiune și apreciere, la înmormântarea lui, care s'a oficiat Duminică, în 26 Iulie a. c., în comuna Sf. Mihai, în numele P. S. Sale Episcopului și al Academiei teol., păr. Rector Dr. I. Vască, împreună cu un sobor de preoți — îndeosebi foști colegi de-ai răposatului — și un cor de intelectuali din Cluj, i-a dat cinstea cuvenită, slujind la prohod și rostind o emoționantă cuvântare, în care a elogiat pe defunct. Pilda conduitei și vieții ireproșabile a lui Ioan Topu rămână un permanent model pentru generațiile de studenți teologi ce se vor părănda la Academia noastră.

Odihnească în pace!

Pentru spulberarea unor învinuiri

Din partea Consiliului Eparhial cu Nrul 4820/1936 primim spre publicare următoarele:

„În gazetele „Dreptatea“ din București și „Acțiunea Maramurășană“ din Sighet s'a publicat o serie de învinuiri grave la adresa protopopului nostru Mihai Muntean din Sighet, prezentându-l sub aspectul unui șantagist și excroc care a păgubit Statul și biserica. Ni s'a cerut să-i anchetăm toată gestiunea de preot și protopop. Cu toate că îi cunoaștem gestiunea, având în vedere că noi ne controlăm personalul în fiecare an, ne-am sesizat de cele publicate în gazete și am făcut o anchetă amănunțită în zilele de 15 și 16 Iulie, delegând la fața locului pe cons. eparhial Dr. Sebastian Stanca.

Cu acest prilej pâr. protopop Mihai Muntean a justificat cu acte și documente legale că învinuirile ce i s'au adus n'au nici o bază de adevăr. Atât gestiunea internă de paroh și protopop, cât și activitatea externă în legătură cu cooperativa „Zorile Maramurășului“ s'au găsit în cea mai deplină ordine.

Am constatat că sub conducerea P. C. Sale s'a pornit în Maramurăș acțiunea cooperativei de mai sus cu scopul bine precizat de a acapara din mâinile străinilor bogățiile Maramurășului și a le utiliza exclusiv pentru populația românească și în special pentru întărirea bisericii ortodoxe. Operațiile acestei cooperative controlate și de Casa Centrală a cooperativei în 23 Iunie a. c., au fost aflate în ordine, acoperite toate de

formele legale și de aprobările organelor competente, iar noi am constatat că această cooperativă a făcut servicii deosebit de prețioase bisericii noastre și prin aceasta populației românești din Maramurăș. De asemenea pământurile, casa parohială, terenul pentru zidirea bisericii din Sighet, precum și înfăptuirile bisericesti din protopopiat, s'au făcut de organele noastre de conducere ale bisericii noastre din Maramurăș și în special a P. C. Protopop Mihai Muntean, cu toate formele legale, realizând astfel un câștig moral și material pentru biserica noastră excepțional de prețios și implicit pentru problema națională românească din Maramurăș.

E regretabil că atunci când este vorba de acțiuni efective pentru afirmarea și întărirea ideii naționale românești într'un ținut robit sute de ani de străini, cum este Maramurășul, se dau atacuri nedrepte la adresa unor oameni și instituții, cari își sacrifică toate energiile pentru această idee. În loc să fie lăudați, încurajați și sprijiniți de toată suflarea românească.

Consiliul nostru Eparhial, constatând că învinuirile sunt pornite din necunoașterea reală a situației, a luat act de justificările P. C. Pâr. protopop Mihai Muntean și l-a descărcat de răspundere.

În interesul adevărului Vă rugăm să binevoii a publica comunicatul acesta în gazeta Dvoastră.

Cluj, din ședința bisericască a Consil. Eparhial dela 23 Iulie 1936.“

CONFERINȚE PASTORALE

Conferința de primăvară a preoților din tractul Lăpuș.

Conferința s'a ținut în parohia Baba în ziua de 24 Iunie a. c.

La orele 8 a. m. s'a servit Sf. Liturghie de un sobor de 6 preoți în frunte cu P. C. Prot. tractual, urmată de invocarea Duhului Sfânt și de parastasul oficial pentru P. S. Episcop Nicolae Ivan, precum și pentru preoții decedați din parohie.

Predica zilei a fost rostită de preotul A. Perhaița din Dumbrava.

Conferința s'a deschis, în localul școlii primare din loc, la orele 11 a. m. de către P. C. Prot. tractual, care printr'o aleasă cuvântare face mai întâi elogiul regretatului Episcop Nicolae Ivan, apoi îndeamnă preoțimea să-și facă din datoria de-a catehiza în școală o chestie de onoare, și să lupte cu toată țaria în contra sectarismului satanic.

Întrându-se în ordinea de zi, preotul P. Picu ține o foarte bine reușită lecție practică, cu 10 copilași începători, arătând cum trebuie întâmpinați micii elevi cari vin pentru prima dată la școală, spre a se stabili între ei și catichet un raport părintesc.

Preotul A. Man citește interesanta lucrare cu titlul: „Posibilitatea reunirii Bisericilor românești“.

Conferențiarul arată, că adevărata piedecă, ce stă în calea reîntregirii sufletului românesc, este clerul unit, crescut în institute catolice, unde i se insuflă ură și dispreț față de tot

ceea ce este ortodox.

Se constată în sânul poporului un puternic curent de revenire la Altarul strămoșesc, însă Biserica noastră e atât de săracă în fonduri, încât nu poate prevedea cu biserici și utensiliile necesare, pe fiii săi dornici de-a se întoarce acasă.

Preotul V. Puica a citit lucrarea: „Unitatea și sfințenia căsătoriei și violarea ei prin divorț“.

Conferențiarul arată că în Biserica ortodoxă nu este admis canonic divorțul, ci numai tolerat, când sunt la mijloc motive serioase. Legislația matrimonială civilă să fie pusă în concordanță cu canoanele Bisericii, iar sentința de divorț a forului civil să fie precedată de sentința forului bisericesc.

După citirea unor ordine oficiale, conferința a luat sfârșit. Pr. V. P.

O hotărâre frumoasă. Preoții din orașul Ploiești, discutând într'o conferință pastorală curentele ce frământă societatea românească și datoria Bisericii de a lupta împotriva celor primejdioase, a hotărât să combată cu toată energia acțiunea comunistă. Printre mijloacele preconizate s'a acceptat și rugăciunile speciale, ce urmează să fie făcute zilnic de către preoți în toate bisericile. Ce frumos ar fi, ca exemplul ploieștean să fie urmat pretutindeni, fiind siguri de marea putere a rugăciunii, săvârșită cu credință și evlavie!

INFORMAȚIUNI

Împlinindu-se Duminecă în 2 August șase luni dela moartea P. S. Episcop Nicolae Ivan, se va săvârși în Catedrala din Cluj și în bisericile eparhiei un parastas în memoria marelui repositat.

Sfințirea bisericii din Bălcești. Duminecă în 19 Iulie a avut loc praznicul sfințirii bisericii noastre din Bălcești (Belis), în cadrul unor festivități frumoase, la cari au participat mulțime de credincioși din toate satele învecinate. De față eră și d. E. Dunca harnicul prefect al județului. Se știe, că biserica a fost achiziționată dela moșierul ungar expropriat, făcându-i-se adaptările și reparațiile necesare. Pictura au exercitat-o frații artiști Profeta. Serviciul divin s'a săvârșit de-un sobor de șase preoți în frunte cu pâr. prof. A. Munteanu, care a ținut o predică înălțătoare, arătând însemnătatea noului altar românesc în acest loc al suferințelor de altădată. Apoi s'a făcut o procesiune la locul unde își dorm somnul de veci cei 45 martiri arși pe rug în 1918 de cetele sălbatice ale baronului Urmaneci. Aici au rostit cuvântări duitoare pâr. Pop, medicul Cosma și d. Eug. Dunca. La sfârșit a avut loc o masă câmpenească, unde cânturarii și poporul au ospătat într'o caldă înfrățire creștinească și românească.

† **Iulia Rusan n. Macaveiu**, soția protopopului Florian Rusan, paroh în Alba-Iulia-Maieri, a trecut la cele vecinice, Vineri 24 Iulie a. c., în al 67-lea an al vieții. Cu Iulia Rusan ne părăsește încă una dintre acele venerabile preotese, tovarășe devotate, în zilele de multă strămtorare prin care a trecut preotul ardelean înainte de întregirea Patriei.

Model de mamă creștină și româncă, s'a mutat dela noi cu cununa tuturor visurilor împlinite. Ca să nu turbure pe nimeni cu bătrânești suferințe, s'a stins fără bolire, adormind în Domnul, după jumătate de veac de căsnicie creștinească, încununată cu cea mai frumoasă și neveșejită cunună alor 7 fii și fice cari împreună cu familiile lor, toți oameni fruntași în viața noastră românească, i-au încunjurat sicriul rămașișelor pământesti.

Printre aceștia amintim în mod deosebit pe Părintele consilier Prot. stavrofor Laur. Curea ca ginere, căruia îi exprimăm și aci condoleanțe — deasemenea și Venerabilului Părinte Rusan și întregii familii.

Rămășițele pământesti ale venerabilei defuncte s'au așezat spre vecinică odihnă în cimitirul parohiei, Duminecă 26 Iulie. Slujba înmormântării a fost săvârșită de Părintele prot. al Albei-Iulii, Alex. Baba asistat de un sobor de preoți.

Două episcopii ilegale. Neobositul cercetător, d. prof. Onisifor Ghibu dela Universitatea din Cluj, publică două lungi articole în ziarul „Universul“, făcând pe bază de acte oficiale, culesse în arhivele Ministerului de Culte, istoricul înființării episcopiiilor maghiare luterane din Arad și reformate-presbiteriane din Oradea. Autorul ține să facă dovada, că felul cum ele au fost create este în flagrantă contradicție cu prevederile legale. Dacă au putut lua ființă aceste două centre de maghiarizare și de iredentism tocmai la granița de Vest, faptul se datorește necunoașterii împrejurărilor de către organele de Stat, dar și lipsei de scrupul a unui director din Minister, catolic de rit grec. E timpul să se ia măsuri hotărâte, ca legea Cultelor să fie aplicată și celor două episcopii maghiare abuzive.

Vești din America. Urmărind cu interes legitim paginile revistei „Solia“ — organul oficial al Episcopiei misionare din Statele-Unite — culegem informații precise despre munca plină de râvnă a P. S. Episcop Policarp, întru organizarea bisericască a fraților noștri de peste Ocean. Dificultățile sunt nebanuite, datorite împrejurărilor vitrege în cari au trăit Românii, dar și lipsei de înțelegere pentru o organizare unitară, solidă și disciplinată a parohiilor. Totuși, devotamentul cu adevărat apostolesc, de care dă dovadă P. S. Policarp, prudența, bunătatea și răbdarea ce-o pune în toate acțiunile și vizitațiile canonice, înving pas de pas împotrivirile, aducând lumina acolo unde stăpâniă întunerecul. Ne bucurăm mult de această impresionantă trudă evanghelică și rugăm pe Domnul s'o învrednicească de un seceriș bogat.

Preoții extrabugetari. Zilele trecute s'au întrunit în București peste 60 de preoți extrabugetari spre a examina situația tristă în care se găsesc ei și frații lor în Hristos. S'a constituit un comitet de acțiune, care a fost în audiență la Ministrul de Culte și Finanțe, cerând să se găsească un fond de 10 milioane, prin care s'ar soluționa problema preoților extrabugetari. Cererea este dreaptă și nu ne îndoiim, că datorită stăruințelor ce se vor face de către comitet, ea va fi împlinită de factorii cu cădere.

Mărturisiri cinstite. Fostul Episcop reformat din Cluj, d. Al. Makkay, mutat astăzi la Budapesta, a acordat unui ziar de acolo un interviu relativ la situația bisericii pe care a păstorit-o mai bine de un deceniu. El declară, că pe lângă instituțiile de cultură moștenite dela predecesori, a reușit să mai zidească alte 500 de biserici și școli nouă. A mai creat un liceu de fete, o școală normală de învățătoare, un cămin pentru studenții universitari, o școală de comerț și alta de agricultură, un orfelinat, un institut de diaconese, un azil de bătrâni, un spital impunător și alte așezăminte mai mici. Enumerând aceste înfăptuiri, Episcopul conchide, că starea de azi a bisericii

reformate maghiare din România este incomparabil superioară celei din anii întâi după războiu. Sunt mărturisiri cinstite, cari dau cea mai autorizată desmințire pretinselor perzeuții trimbițate în toată lumea de agenții revizionismului condamnat.

Crimă, ce dă de gândit. E vorba de asasinarea lui Mih. Stelescu, directorul ziarului „Cruciada Românilor” din București. Opinia publică a fost profund consternată de modul și condițiile în care s'a săvârșit această crimă îngrozitoare. Autoritățile judecătorești, ca și cele școlare au examinat îndelung acest caz unic în analele penale ale României, avizând nu numai la sancțiunile ce trebuie să se aplice, dar și la măsurile preventive ce urmează să se ia, spre a împiedeca o contaminare a tinerimii studioase. Amănuntele crimei au dovedit, că Biserica are cel mai mare interes să colaboreze la opera de purificare și îndreptare morală, ce se proiectează. De sigur, că ea își va face datoria întreagă, dacă i se lasă toată libertatea de acțiune și de răspundere în formarea caracterelor pe toate treptele învățământului.

Consiliul Eparhial ort. rom. Cluj.

Comunicat

către toate oficiile protopopesci și parohiale din Eparhia Clujului.

La cererea mai multor P. C. Părinți, pentru a se interveni la locurile competente, în scopul scutirii sesiilor parohiale de impunere cu taxe comunale, comunicăm, că legile, respectiv dispozițiile Ministerului de Interne în urma cărora sesiile parohiale au fost scutite de taxele comunale sunt abrogate prin Legea pentru organizarea finanțelor locale, din 14 Aprilie 1933, apărută în Monitorul Oficial Nr. 88 din 1933. Aceasta lege nu prevede scutirea sesiilor parohiale de taxe comunale. În consecință beneficiarii sesiilor parohiale pot fi impuși cu taxe comunale însă cu observarea următoarelor criterii:

1. Comunele (Primăriile comunale) conform art. 10 din legea citată pot înființa temporal cote adiționale suplimentare, cari însă nu pot depăși 50% din cotele prevăzute în legea pentru unificarea contribuțiilor directe.

2. Contribuabilii conform art. 8 din Legea pentru organizarea finanțelor locale din 14 Aprilie 1933, pot fi impuși numai cu taxele prevăzute în tabloul taxelor comunale anexat la finea legii.

Pentru evitarea abuzurilor ce pot obveni la impunere cu taxe comunale, invităm P. C. părinți protopresbiteri și preoți să examineze procesele de impunere cari li se înmanuează în fiecare an (conform art. 57) pentru a constata dacă au fost impuși ori nu, cu mai mult de 50% din cotele prevăzute în Legea pentru unificarea contribuțiilor directe, sau dacă au fost impuși cu taxe neprevăzute în tabloul dela finea legii pentru organizarea finanțelor locale. Intrucât vor constata vre-un abuz, conform art. 59, vor înainta Primăriei comunale Apel în termen de 20 zile dela primirea procesului verbal de impunere. Apelul e scutit de timbru fiscal, având a se aplica numai un timbru de aviație de 2 Lei. Pentru desbaterea apelului Judecătoria de Ocol fixează termen la care apelantul trebuie să se prezinte, căci în absență i se respinge apelul.

Pentru orientare dăm un formular general de apel:

„Onor. Primării comunale....

Apelul preotului N. N. domiciliat în comuna... împotriva procesului verbal Nr....

Onorată Comisiune de Apel,
Împotriva procesului verbal Nr... pentru impunerea taxelor comunale pe anul 1936/37 prin aceasta declar Apel din următoarele motive:

1. Nu puteam fi impus cu suma de Lei... cote adiționale suplimentare, pentru că aceasta impunere e în contradicție cu dispoziția art. 10 din legea pentru organizarea finanțelor locale din 14 Aprilie 1933, adică suma impusă trece peste 50% a cotelor adiționale ce le plătesc către Stat și că comuna poate înființa aceste taxe numai în mod temporal, ori eu sunt impozitat an de an cu acestea taxe.

2. Nu puteam fi impus sub titlul X. cu suma de Lei... deoarece în baza art. 24 din Legea finanțelor locale, comunele rurale și urbane pot înființa impozite și taxe comunale numai în limitele stabilite în tabloul anexat la Legea pentru organizarea Finanțelor Locale, ori în acest tablou nu se găsește nici un titlu în baza căruia aș putea fi impus cu suma de Lei... taxe comunale. Nici autoritățile tutelare n'au putut aproba pe cale de regulament astfel de taxe cari nu se află în tabloul anexat la lege. Dacă totuși ar fi aprobat un astfel de regulament acela fiind contrar legii, e a se considera de nul.

3. (Se pot aminti și alte abuzuri constatate).

În baza acestora cu onoare rog Onorata Comisiune de Apel, bine-

Nr. 4240/930.

2—3

CONCURS

pentru primirea de studenți în Academia teologică ortodoxă română din Cluj.

1. Candidații cari doresc să fie primiți vor înainta Consiliului nostru eparhial o cerere scrisă cu mâna proprie, anexând în original următoarele documente:

a) Actul de naștere și botez dela oficiul parohial;

b) Certificat de bacalaureat;

c) Certificat medical, prin care să se constate integritatea spirituală și corporală a petiționarului;

d) Declarația petiționarului, subscrisă de părinți sau tutori, că după absolvirea cursului teologic, va intra în slujba eparhiei cel puțin 5 ani de zile, la din contră va restitui fondului seminarial toate spesele de întreținere, precum și bursele primite.

Cererile însoțite de aceste documente, se vor înainta Consiliului, până la 10 Septembrie a. c.

Cereri intrate după acest termen nu se vor lua în considerare.

2. Nu se vor primi decât candidați înzestrați cu darul de a cânta.

3. Candidații acceptați se vor prezenta în ziua de 25 Septembrie, la vizită medicală și la examinarea aptitudinilor lor muzicale, dela care atârână primirea definitivă în Academie.

Atât cei primiți cât și clericii cei vechi se vor înscrie în zilele de 25—26 Septembrie.

4. Examenele și colocviile restante se vor face în 21—25 Septembrie.

Termenul excepțional din Februarie s'a suprimat. Astfel cei ce nu se vor prezenta sau vor fi respinși dela examene și colocvii vor fi considerați repetenți.

5. După 26 Septembrie nu se va mai face nici un fel de înscriere, fără

voii a reformă procesul verbal Nr... pentru impunerea taxelor comunale pe anul financiar 1936/37 al comunei....

Dat, la....

Cu toată stima:

N. N. preot în comuna“

Dacă apelul ar fi respins, apelantul poate înainta recurs la Tribunal, în termen de 30 zile dela data înmanuării. Recursul e bine să fie redactat și înaintat prin avocat care va reprezenta pe recurent.

Consiliul eparhial.

Publicație de licitație.

Consiliul Parohial ortodox-român Perișor, județul Someș, dă în întreprindere pe cale de licitație publică zidirea noii biserici, conform planului aprobat de Vener. Consiliu Eparhial din Cluj Nr. 4388/1936 și invită pe cei interesați, ca în termen de 8 zile dela data publicării în „Renașterea” a acestei licitații, să-și înainteze Consiliului parohial din Perișor ofertele în scris.

Concurenții vor depune o garanție de 10% asupra prețului din deviz, în numerar, hârtii de valoare sau imobil scutit de sarcini.

Cărămida, piatra se vor da din prtea parohiei aduse pe șantier unde se pot vedea de către cei interesați, asemenea se va căra de către parohie la șantier și apa.

Licitația se va ținea în localul Școlii Primare din Perișor, în ziua a zecea dela prima publicare în „Renașterea”.

aprobarea specială a Consiliului Eparhial.

6. Cu ocazia înscrierii fiecare student va plăti 150 Lei taxă de înscriere, 100 Lei pentru bibliotecă și 100 Lei taxă pentru anuar.

Pentru întreținerea la Internatul Academiei, studenții vor avea să solvească o taxă anuală de 8000 Lei, în trei rate: la înscriere, 3000 Lei, la 1 Februarie 3000 Lei și la 1 Maiu 2000 Lei.

7. În ziua de 30 Septembrie toți clericii se vor mărturisi și cumineca, iar la sfârșitul sf. liturghii se va face deschiderea anului școlar.

8. Până la 26 Septembrie studenții vechi vor achita toate restanțele precum și cel puțin o rată pentru anul școlar 1936—7, altfel nu vor putea fi primiți în Academie sub nici un motiv.

9. Toți clericii vor locui în Internatul Academiei. Externi nu se vor mai admite sub nici o condiție.

10. Dela taxele de mai sus nu poate fi scutit nimenea.

11. Fiecare student primit în Institut va aduce cu sine cel puțin 4 schimburi de rufe în stare bună.

Toți studenții sunt obligați să poarte vestă închisă de culoare neagră.

Dela data înmatriculării studenții intră în toate drepturile și datorințele statorite în Regulamentul Academiei.

12. Nici un student nu poate cereta în același timp, ca student ordinar, alte institute de învățământ.

La înmatriculare fiecare este obligat a se prezenta în persoană cu documentele originale.

Dela dispozițiile de mai sus nu se va mai face nici o excepțiune.

Cursurile încep la 1 Octombrie.

Cluj, din ședința Consiliului eparhial, ținută la 30 Iunie 1936.

† Nicolae,
episcop.

Laur. Curea,
secretar.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de-a încredința lucrarea, fără considerare la prețuri și condiții, aceluia dintre ofertanți, care va prezenta mai multă garanție și soliditate.

Epitropia nu suportă nici un fel de spese pentru deplasări.

Planul și devizul se pot vedea la Oficiul Protopopesc Dej, precum și la Oficiul parohial Perișor.

Perișor, la 7 Iulie 1936.

Paroh: Epitrop: Secretar:
A. Giurgiuca. V. Sima. A. Laurențiu,
notar cercnal.

Nr. 376—1936.

Văzut: (21) 1—1
Dej, la 14 Iulie 1936.

Z. Man, protopop.

Nr. 4649/936.

(22) 1—2

Concurs din oficiu.

Devenind vacantă parohia Răcătau de cl. III. din protopopiatul Alba-Iulia, se publică prin aceasta concurs cu termen reglementar de 30 zile.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat; 2. Sesiune parohială 9 jug. arător cl. I.; 3. O ferdelă de grâu dela fiecare familie; 4. Lemne de foc; 5. Drept de pășunat în pădurea comunală; 6. Casă parohială cu supraedificatele necesare; 7. Venitele stolare obicinuite.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile în termenul de mai sus Consiliului nostru eparhial.

Cluj, la 13 Iulie 1936.

Consiliul eparhial.

Oficiul Protopopesc ort. rom. al Dejului.

Mr. 400/1936.

(23) 1—2

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de cl. I. Olpret, prot. Dej, devenită vacantă prin numirea fostului ei paroh Dionisie Gog, preot la penitenciarul din Aiud, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Renașterea”.

Venitele preotului legate de acest post sunt:

1. Salarul legal dela stat.

2. Sesie parohială complectată prin reforma agrară în întindere de 30 jug., pământ de cultură, fânaș și grădină.

3. Locuință corespunzătoare în natură cu supraedificate economice.

4. Una merță de cucuruz sfărmat dela fiecare fum cu esceptia celor lipsiți, cari se vor obliga la ecuivalentul acestuia în zile de lucru precum și una zi de lucru dela fiecare fum.

5. Stola obicinuită în parohie.

Concurenții sunt obligați a cere învoire dela P. S. S. episcopul și a-și înainta în termenul indicat cererile cu documentele necesare, ce-i îndreptătesc la parohii de cl. I-a acestui Oficiu protopopesc și numai cu aprobarea acestui oficiu pot să se prezinte în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Fără act de învoire dela P. Sfințitul Episcop nu poate fi luat nime în lista de candidare.

Dej, la 27 Iulie 1936.

Oficiul Protopopesc ortodox român al Dejului în conștelegere cu Consiliul parohial din Olpret.

Zaharie Man, protopop.

POSTA REDACȚIEI

Pr. T. C. Cu plăcere, însă mai târziu, acum fiind ocupat cu altă materie.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.